

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

*факультет цивільного захисту
кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного
захисту*

ПРОГРАМА

*Навчальна практика
здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем в
галузі знань 26 Цивільна безпека спеціальність 263 Цивільна безпека*

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

Харків 2023

Навчальна практика
здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
в галузі знань 26 Цивільна безпека
спеціальність 263 Цивільна безпека
ОПП УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Програма розроблена у відповідності до вимог Положення про організацію навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах МНС України (наказ МНС України від 01.07.2004 року № 338), Положення про проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів МНС України (наказ МНС України від 01.12.2003 року № 461), Положення про підготовку керівних кадрів МНС України (наказ МНС України від 09.12.2003 року № 480),, наказу МНС України від 09.03.2006 року № 126 "Умови прийому та порядок відбору на навчання до вищих навчальних закладів МНС України" і містить загальні положення щодо організації, проведення, підведення підсумків Навчальна практика та методичні вказівки щодо участі працівників практичних підрозділів ГУ ДСНС в областях у процесі закріплення та поглиблення здобувачами вищої освіти одержаних теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок, необхідних для виконання майбутніх функціональних обов'язків.

Приктика на посадах начальників відділів ГУ ДСНС, начальників районних відділів ГУ ДСНС в області є важливим етапом навчання здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за програмою підготовки і проводиться наприкінці навчання.

Навчальна практика має за мету підготовку майбутніх магістрів до самостійного виконання професійних завдань на певній посаді чи у сфері професійної діяльності, формування у них потреби систематичного поновлення знань та творчого застосування їх у практичній діяльності. Формування соціальних навичок (**softskills**) у фахівця. Навчальна практика покликана максимально сприяти опануванню здобувачами вищої освіти конкретних ділянок роботи в реальних умовах на відповідних посадах. Крім того, під час проходження навчальної практики слухачі збирають фактичний матеріал, необхідний для виконання майбутньої кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Навчальна практика організовується та проводиться перш за все на посадах визначених у ДК 003:2010 Національний класифікатор України та у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій

працівників у сфері цивільного захисту України, випуск 92 (доопрацьований), а саме:

- Начальник відділу (з питань цивільного захисту) , код КП 1229.7);
- Начальник служби (сфера цивільного захисту), код КП 1239);
- Фахівець з питань цивільного захисту, код КП 2149.2;
- Начальник оперативного відділу, код КП 1229.7;
- Керівник рятувального формування, код КП 1229.7;
- Командир (начальник) підрозділу (сфера цивільного захисту), код КП 1239;
- Командир загону (сфера цивільного захисту), код КП 1239.
- Начальник служби (сфера цивільного захисту), код КП 1239).
- (або рівнозначні посади за потреби ГУ ДСНС)

Інформація про науково-педагогічного працівників,
які контролюють процес проходження та підводять підсумки
навчальної практики
здобувачів вищої освіти

Загальна інформація	Тютюнник Вадим Володимирович, начальник кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, доктор технічних наук, старший науковий співробітник
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет начальника кафедри
E-mail	kafedra_uodscz@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	моніторинг надзвичайних ситуацій, прогнозування і оцінка небезпек, автоматизовані системи безпеки
Професійні здібності*	Професійні знання і значний досвід роботи аналізу даних в статистичних пакетах.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0001-5394-6367 https://scholar.google.ru/citations?user=tzn8nHwAAA&hl=ru https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57201250812

Загальна інформація	Яценко Олександр Анатолійович, заступник начальника кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат економічних наук, доцент
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет заступника начальника кафедри
E-mail	kafedra_uodscz@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	цивільна захист пожежна безпека національна безпека державне управління human resources management, HRM
Професійні здібності	https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=aiNdtewAAAAJ https://orcid.org/0000-0001-7129-389X https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208651172
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Участь у науково-дослідних роботах, публікація результатів наукових досліджень у вітчизняних та зарубіжних виданнях, зокрема у виданнях, що включені до науково-метричної бази Scopus

Загальна інформація	Ляшевська Олена Іванівна, викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, викладацька кафедри №120.
E-mail	kafedra_uodscz@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	моделювання оптимальних управлінських рішень, державне управління, ризик-орієнтовані моделі, цивільний захист.

Професійні здібності*	Професійні знання, інноваційний підхід до розвитку професійних знань та навичок, постійне самовдосконалення, значний досвід викладацької діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	https://bit.ly/3l4NiRz

1. Завдання навчальної практики

1.1. Закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами вищої освіти за другим (магістерським) рівнем в університеті, для всебічного їх використання у практичній діяльності за посадами призначення.

1.2. Формування та вдосконалення у здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем професійних умінь та навичок, які визначені освітнім ступенем магістр за спеціальність 263 Цивільна безпека
ОПП УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

1.3. Набуття навичок роботи на посадах призначення.

1.4. Збір, аналіз та узагальнення здобувачами вищої освіти фактичного матеріалу щодо діяльності територіальних органів управління і підпорядкованих їм підрозділів в областях за напрямками, які передбачаються посадами.

1.5. Оволодіння здобувачами вищої освіти передовими методами організації діяльності структурних підрозділів ДСНС України.

1.6. Одержання здобувачами вищої освіти навичок суспільної, організаційної та соціально-гуманітарної роботи у структурних підрозділах ДСНС України.

1.7. Збір і обробка матеріалів, проведення досліджень, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи.

2. Організація навчальної практики

2.1. Відповідальність за організацію і проведення навчальної практики здобувачами вищої освіти, контроль за його проходженням покладається на керівництво університету і відповідальних осіб територіальних органів управління та підрозділів ДСНС, а за навчально-методичне керівництво та забезпечення виконання програм навчальна практика – на кафедру управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України.

2.2. У роботі з питань організації і проведення навчальної практики приймаюча сторона керується положеннями програми та чиним законодавством.

2.3. Навчальна практика проводиться у терміни, визначені наказом ректора Національного університету на зазначених посадах

2.5. Організація проведення навчальної практики у територіальних органах управління та підрозділах покладається на начальників ГУ ДСНС в областях, які зобов'язані:

2.5.1. Визначити конкретні структурні підрозділи та посади, на яких будуть проходити практику слухачі магістратури у відповідності до програми навчальної практики та створити належні умови.

2.5.2. Наказом слухачі закріплюються за керівниками (не більше двох слухачів за одним керівником), які мають відповідний кваліфікаційний рівень і достатній практичний досвід роботи, високі ділові та моральні якості.

2.5.3. Організувати своєчасне оформлення і видачу слухачам на період навчальної практики вкладишів до посвідчення особи, що підтверджують виконання обов'язків на конкретній посаді (додаток 3).

2.5.4. Провести нараду з керівниками навчальної практики і здобувачами вищої освіти перед початком навчальної практики та організувати прийняття звітів після його закінчення (додаток 4).

2.5.5. Забезпечити слухачам доступ до джерел інформації, необхідних для виконання програми навчальної практики та збору матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

2.5.6. Здійснювати постійний контроль за ходом навчальної практики, аналізувати його результати, при необхідності розробляти рекомендації щодо його вдосконалення; підводити підсумки навчальної практики з обов'язковим виставленням загальної оцінки (додаток 5) та оформляти результати навчальної практики наказом, копію якого направляти до університету.

2.5.7. Здійснювати контроль за забезпеченням належних умов праці і побуту слухачів під час проходження навчальної практики.

2.5.8. Припинити проходження навчальної практики та відрядити слухача до університету (з письмовим повідомленням) у разі систематичного невиконання ним індивідуального плану, недбалого ставлення до виконання службових обов'язків або грубого порушення службової дисципліни.

2.6. Безпосереднє керівництво навчальної практики здійснюється керівниками структурних підрозділів, в яких вона проводиться. Керівники несуть персональну відповідальність за організацію роботи слухачів на посадах і зобов'язані:

2.6.1. Забезпечити умови для виконання у повному обсязі програми навчальної практики та індивідуальних планів, контроль за їх реалізацією. Встановити режим роботи слухачів.

2.6.2. Представити слухачів особовому складу структурного підрозділу, роз'яснити їх правовий статус.

2.6.3. Провести інструктажі слухачам, ознайомити з оперативною обстановкою і завданнями структурного підрозділу, його побудовою, внутрішнім розпорядком, правилами безпеки праці.

2.6.4. Створити для слухачів необхідні житлово-побутові умови (забезпечити житлом, медичним обслуговуванням), а також забезпечити робочими місцями, необхідним майном, службовими бланками, літературою тощо.

2.6.5. Спрямувати роботу слухачів на якісне виконання програми навчальної практики, збір необхідного звітнього матеріалу;

2.6.6. Аналізувати роботу слухачів і надавати їм допомогу у виконанні програми практики та зборі матеріалів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи.

2.6.7. Узагальнити підсумки навчальної практики, перевірити та узгодити звіт слухачів за підсумками його проходження і надати звіт начальникам ГУ ДСНС.

2.6.8. Затвердити характеристики на слухачів з виставленням відповідних оцінок.

Керівники структурних підрозділів несуть персональну відповідальність за якість проведення навчальної практики.

2.7. Проходження слухачем навчальної практики здійснюється на основі індивідуального плану, розробленого на основі програми практики та заповненого слухачем під керівництвом безпосереднього керівника відповідно до змісту майбутньої професійної діяльності (додаток 1) з урахуванням плану роботи структурного підрозділу.

2.8. Основною формою виконання програми навчальної практики є робота слухача зі збору, обробки і аналізу інформації щодо організації вирішення основних завдань служби, процесу вироблення управлінських рішень і шляхів їх втілення, форм взаємодії з органами місцевого самоврядування, службами області і міста та виконання індивідуальних завдань, які видаються слухачам з метою прищеплення їм навичок практичної роботи на посадах призначення.

2.9. З метою забезпечення повноти, змістовності та результативності виконання програми навчальної практики кожний слухач веде щоденник (додаток 2). У щоденник записуються керівні документи, які вивчаються, інші відомості, які за вимогами розділу 4 програми необхідно занотувати. За відсутністю щоденника, Навчальна практика не зараховується.

2.10. На час проведення навчальної практики слухачі підпорядковуються начальникові управління (відділу), який на цей період є для них прямим начальником.

3. Обов'язки та права слухачів

3.1. Слухачі **зобов'язані**:

3.1.1. Згідно з програмою і планом роботи управління (відділу)

скласти індивідуальний план проходження навчальної практики, затвердити його у начальника управління (відділу).

3.1.2. Виконувати завдання програми, індивідуального плану в повному обсязі і у встановлені терміни.

3.1.3. Виконувати розпорядок дня, встановлений у підрозділі за місцем проходження навчальної практики, виконувати вимоги статутів, дотримуватися правил носіння форми одягу, ввічливості.

3.1.4. Проявляти організованість, розумну ініціативу, дотримуватись вимог чинного законодавства України.

3.1.5. Вивчати накази, інструкції, огляди, методичні та аналітичні документи, що відносяться до сфери діяльності за посадою навчальної практики, досвід і практику роботи управління чи відділу та підпорядкованих підрозділів.

3.1.6. Узагальнювати інформацію про роботу структурного підрозділу, в якому проводиться навчальна практика, з метою вивчення практичного досвіду та використання його у процесі навчання та виконання роботи.

3.1.7. Ретельно готуватися до виконання завдань, передбачених програмою та індивідуальним планом роботи та до заліків за результатами навчальної практики.

3.1.8. Брати участь у громадському житті колективу, соціально-гуманітарній роботі, службових нарадах.

3.1.9. Вести щоденник, регулярно звітувати керівникові навчальної практики про виконану роботу.

3.1.10. Щоп'ятниці (до 16.00) звітувати у телефонному режимі керівникові навчальної практики Національного університету цивільного захисту України про його хід.

3.1.11. Під час роботи з технікою, виконанні оперативної роботи на пожежах, інших надзвичайних подіях та ситуаціях, навчаннях, заняттях та у побуті суворо дотримуватися правил безпеки праці, пожежної безпеки, санітарії.

3.1.12. Перед закінченням навчальної практики скласти звіт про навчальну практику за встановленою формою (додаток 4) і затвердити його у керівника підрозділу.

3.2. Слухачі **мають право:**

3.2.1. Знайомитися зі службовими документами в обсязі завдань, передбачених програмою та індивідуальним планом проходження навчальної практики.

3.2.2. Підписувати від свого імені документи, складені за дорученням керівника навчальної практики.

3.2.3. Користуватися технічними та іншими засобами,

нормативною літературою та документами, які є в підрозділі.

3.2.4. Вносити керівництву управління (відділу) та університету свої пропозиції щодо покращення організації та проведення навчальної практики, а також діяльності підрозділів.

3.2.5. Вільний час використовувати для відпочинку, підготовки до виконання завдань програми та індивідуального плану, громадської та соціально-гуманітарної роботи з особовим складом. Режим праці та відпочинку узгоджується з керівництвом підрозділу.

3.3. Слухачеві **забороняється**:

Без службової необхідності та дозволу керівників Навчальна практика і начальників ГУ ДСНС України в областях відлучатися за межі гарнізону, в якому проводиться навчальна практика.

4. Зміст програми навчальна практика ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА програми

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	2	3
1. Ознайомитись:		
1.1.	Зі структурою ГУ ДСНС України в області, районного відділу, функціями структурних підрозділів та посадових осіб;	Відмітка у щоденнику
1.2.	З дислокацією районних і підпорядкованих підрозділів, їх штатним та матеріально-технічним забезпеченням;	Відмітка у щоденнику
1.3.	З оперативно-тактичною характеристикою області (міста), окремих районів;	Відмітка у щоденнику
1.4.	З аналізом надзвичайних подій, ситуацій і пожеж за останні 5 років;	Відмітка у щоденнику
1.5.	Зі структурою обласних, місцевих, районних адміністрацій, органів самоврядування;	Відмітка у щоденнику
1.6.	З організацією взаємодії структурних підрозділів зі службами життєзабезпечення області, міста, району;	Відмітка у щоденнику
1.7.	З порядком підготовки проектів рішень органів державної влади з питань попередження та ліквідації НС і пожеж;	Відмітка у щоденнику
1.8.	З питаннями фінансування заходів щодо протипожежного забезпечення об'єктів, населених пунктів, формування резервного	Відмітка у щоденнику

	фонду бюджету та механізмів його використання на ліквідацію наслідків НС;	
1.9.	З видами і порядком взаємодії структурних підрозділів із громадськими формуваннями області, міста, району. Роль відділу у цій роботі.	Відмітка у щоденнику
2. Вивчити:		
2.1.	Організацію роботи з персоналом у структурному підрозділі, де проводиться Навчальна практика, підвищення кваліфікації співробітників, проведення соціально-гуманітарної роботи, забезпечення психологічного клімату в колективі;	Відмітка у щоденнику
2.2.	Форми взаємодії з обласними органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, їх місцем з питань попередження та ліквідації наслідків НС і пожеж;	Відмітка у щоденнику
2.3.	Організацію роботи з питань охорони праці та виробничої санітарії у структурних підрозділах;	Відмітка у щоденнику
3. Взяти участь:		
3.1.	У проведенні службових нарад;	Копії матеріалів
3.2.	У складанні плануючих документів.	Копії матеріалів
3.3.	У підготовці звітних матеріалів, доповідних записок тощо;	Копії матеріалів
3.4.	У перевірці діяльності підпорядкованих підрозділів і складанні матеріалів за їх підсумками;	Акти перевірок
3.5.	У роботі з громадськими протипожежними формуваннями;	Відмітка у щоденнику

ПРИКЛАД
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА
на посаді начальника відділу комплектування,
проходження служби та організаційно-штатної роботи

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	2	3
1. Ознайомитись з:		
1.1.	Основними законодавчими актами України, Указами Президента України, постановами Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, наказами та вказівками ДСНС України, ГУ ДСНС в області, якими керується у роботі відділ;	Відмітка у щоденнику
1.2.	З особливостями організації планування роботи відділу на рік, квартал, індивідуальної роботи та перспективного планування;	Відмітка у щоденнику
1.3.	Порядком збереження особових справ начальницького та рядового складу;	Відмітка у щоденнику
1.4.	Веденням обліку кадрів (персонального, штатно-посадового, повномірного);	Відмітка у щоденнику
1.5.	Організаційно-штатним наказом, зі штатом підрозділу;	Відмітка у щоденнику
1.6.	Плануванням кадрової роботи;	Відмітка у щоденнику
1.7.	Соціальним та правовим захистом працівників.	Відмітка у щоденнику
2. Вивчити:		
2.1.	Функціональні обов'язки начальника відділу та співробітників відділу;	Відмітка у щоденнику
2.2.	Порядок підготовки наказів по особовому складу;	Відмітка у щоденнику
2.3.	Порядок вивчення кандидатів на посади рядового та начальницького складу ДСНС України, проходження ними курсів початкової підготовки;	Відмітка у щоденнику
2.4.	Організацію та проведення первинної підготовки рядового і начальницького складу;	Відмітка у щоденнику
2.5.	Порядок призначення на посади рядового і начальницького складу ДСНС України;	Відмітка у щоденнику
2.6.	Порядок проведення службового атестування	Відмітка у

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	2	3
	(планового та позачергового);	щоденнику
2.7.	Порядок присвоєння первинних та чергових спеціальних звань;	Відмітка у щоденнику
2.8.	Порядок звільнення з органів ДСНС України та оформлення пенсійних матеріалів;	Відмітка у щоденнику
2.9.	Роботу зі створення резерву на висунення та заміщення вакантних посад;	Відмітка у щоденнику
2.10	Питання організації дотримання дисципліни та законності на службі та в побуті;	Відмітка у щоденнику
2.11	Форми звітності відділу.	Відмітка у щоденнику
3. Практично виконати:		
3.1.	Підвести підсумки роботи щодо комплектування кадрами;	Аналіз
3.2.	Визначити перспективну та поточну потребу у кадрах рядового і начальницького складу;	Аналіз
3.3.	Скласти довідку про вивчення кандидата на службу;	Довідка
3.4.	Підготувати накази про призначення на посаду, подання до присвоєння чергового спеціального звання, чергову атестацію на осіб начальницького складу;	Копії документів
3.5.	Розробити аналіз кадрової роботи за останні п'ять років, вивчити причини плінності кадрів, запропонувати заходи щодо її усунення.	Матеріали аналізу
4. Взяти участь (рекомендовано):		
4.1.	У підготовці плану роботи відділу;	План
4.2.	У підготовці пенсійних справ;	Копії документів
4.3.	В підготовці звітної документації;	Копії
4.4.	Підборі кандидатів на посади рядового і начальницького складу;	Аналіз
4.5.	В процедурі призначення на посади рядового і начальницького складу;	Матеріали вивчення справ
4.6.	У проведенні оперативних нарад зі	Матеріали

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	2	3
	співробітниками відділу.	нарад

**ПРИКЛАД
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА**

на посаді начальника районного відділу (сектору) цивільного захисту

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	2	3
1. Ознайомитись з:		
1.1.	Станом та організацією служби і підготовки, підбору та розстановки кадрів, соціально-гуманітарної роботи та дисциплінарної практики у відділі ЦЗ району;	Відмітка у щоденнику
1.2.	Станом профілактичної роботи у районі;	Відмітка у щоденнику
1.3.	Організацією фінансового та матеріально-технічного забезпечення відділу ЦЗ району;	Відмітка у щоденнику
1.4.	Станом техніки та пожежно-технічного озброєння в підпорядкованих підрозділах;	Відмітка у щоденнику
1.5.	Станом дотримання правил безпеки праці;	Відмітка у щоденнику
1.6.	Організацією проведення службової підготовки з особовим складом.	
2. Вивчити:		
2.1.	Функціональні обов'язки начальника відділу ЦЗ району та його підлеглих;	Відмітка у щоденнику
2.2.	Особливості організаційних та інженерно-технічних заходів щодо контролю та покращання протипожежного водопостачання, проїздів та засобів зв'язку;	Відмітка у щоденнику
2.3.	Особливості розробки, корегування, відпрацювання оперативних документів пожежегасіння;	Відмітка у щоденнику
2.4.	Питання організації зв'язків з місцевими органами влади, контролюючими органами. Порядок та обсяги інформування про стан протипожежного захисту об'єктів, розташованих на відповідних територіях, та	Відмітка у щоденнику

	пожежі, що виникли. Організацію розробки проєктів рішень та постанов з питань поліпшення протипожежного захисту об'єктів та техногенної безпеки;	
2.5.	Організацію планування роботи у відділі ЦЗ району та контролю запланованих заходів;	Відмітка у щоденнику
2.6.	Організацію і план взаємодії відділу ЦЗ району з іншими службами міста при проведенні сумісних заходів;	Відмітка у щоденнику
2.7.	Передовий досвід роботи відділу ЦЗ району щодо питань організації служби, підготовки, пожежегасіння та ліквідації наслідків НС;	Відмітка у щоденнику
2.8.	Стан роботи щодо впровадження систем протипожежного захисту;	Відмітка у щоденнику
2.9.	Форми планування та звітності по роботі відділу ЦЗ району.	Відмітка у щоденнику
3. Практично виконати:		
3.1.	Заслуховувати звіти співробітників відділу ЦЗ району про виконану роботу за тиждень;	Відмітка у щоденнику
3.2.	Взяти участь у інспектуванні ДПРЧ з питань служби, пожежегасіння, організації ліквідації наслідків НС;	Довідка про інспектування
3.3.	Особисто виїжджати на пожежі для керування пожежегасінням (в межах наданих повноважень)	Огляд пожежі
3.4.	Розбір гасіння складної пожежі;	Довідка про гасіння пожежі
3.5.	Провести заняття з начальницьким складом та співробітниками структурного підрозділу вдень та вночі, згідно з вимогами "Програми підготовки";	План-конспект
3.6.	Організувати і провести показову перевірку об'єкту із залученням усього інженерно-інспекторського складу підрозділу;	План проведення
3.7.	Особисто бути присутнім (за узгодженням з керівництвом) на зміні караулів та перевірити документи служби;	Відмітка у щоденнику
3.8.	Розглянути наглядові справи на об'єкти, які закріплені за керівним складом відділу ЦЗ району.	Відмітка у щоденнику
4. Взяти участь (рекомендовано):		

4.1.	У проведенні інспектування об'єктів, закріплених за відділом ЦЗ району;	матеріали перевірок
4.2.	У проведенні оперативних нарад з особовим складом;	матеріали нарад
4.3.	В розгляданні скарг і заяв громадян.	Відмітка у щоденнику

Навчальна практика на посаді викладача кафедри

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	2	3
1 Ознайомитись:		
1.1	З основними навчальними дисциплінами, що викладаються на кафедрі, навчально-лабораторною базою кафедри, технікою безпеки та санітарії.	Запис у щоденнику
1.2	З плануючою та обліково-звітною документацією кафедри вищого навчального закладу ДСНС України.	Відмітка в щоденнику
2 Вивчити:		
2.1	Керівні документи: Закон України «Про вищу освіту», «Положення про організацію навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах МНС України» затверджене наказом МНС від 01.07.04 р №338.	Запис у щоденнику, оцінка в щоденнику
2.2	Керівні документи: наказ МОН України від 07.08.02 р. №450 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», Положення про кафедру вищого навчального закладу ДСНС України.	Запис у щоденнику, оцінка в щоденнику
2.3	«Положення про організацію науково-дослідної діяльності в ВНЗ ДСНС України»	Відмітка в щоденнику
2.4	Функціональні обов'язки викладача кафедри вищого навчального закладу ДСНС України.	Відмітка в щоденнику
2.5	Форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.	Відмітка в щоденнику
2.6	Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищих навчальних закладах ДСНС	Відмітка в щоденнику

	України.	
2.7	Основні форми та організацію навчально-методичної роботи у вищих навчальних закладах ДСНС України	Відмітка в щоденнику
2.8	Організацію науково-дослідної роботи на кафедрі вищого навчального закладу ДСНС України	Відмітка в щоденнику
2.9	Порядок подання наукових статей до наукових збірників	Відмітка у щоденнику
3 Практично виконати:		
3.1	Розробку лекції з дисципліни кафедри.	Копія тематичного плану
3.2	Розробку плану проведення семінарського заняття з дисципліни кафедри.	Копія плану семінарського заняття
4 Взяти участь		
4.1	У проведенні науково-дослідної роботи кафедри	Відмітка в щоденнику
4.2	У виконанні планових завдань кафедри	Відмітка в щоденнику

*Навчальна практика на посаді викладача кафедри проводиться у винятковому випадку якщо стажист планується для подальшого проходження служби у ВНЗ та НЗ ДСНС

5. Підведення підсумків навчальної практики

5.1. По закінченню навчальної практики безпосередній керівник складає характеристику на слухача. Його підпис скріплюється гербовою печаткою. В характеристиці необхідно відобразити:

- обсяг та якість виконання слухачем програми практики;
- вміння реалізувати набуті теоретичні знання на практиці, використовувати соціальні, економічні, культурологічні та інші гуманітарні знання у процесі спілкування, співробітництва з різними категоріями громадян, проведенні соціально-гуманітарної роботи;
- здатність за даними статистичного аналізу, законодавчими та нормативними актами з організації діяльності ДСНС України планувати заходи з роботи підпорядкованих служб та підрозділів;
- вміння готувати проекти керівних документів з питань НС,
- розробляти заходи технічного, організаційного характеру з поліпшення стану ЦЗ об'єктів;

- підготовленість до прийняття виважених управлінських рішень;

- особисті моральні якості, дисциплінованість, культурний рівень тощо.

Обов'язково виставляється оцінка за навчальну практику на конкретній посаді.

5.2. Після закінчення навчальної практики слухач складає звіт, в якому відображає питання:

- де, коли, і на якій посаді проходив навчальну практику;

- відомості про виконання програми навчальної практики та індивідуальних завдань (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);

- відомості про участь у соціально-гуманітарній роботі з особовим складом;

- пропозиції щодо покращання умов проходження навчальної практики та внесення змін до програми;

- додаються графіки, схеми, таблиці, ескізи, фотознімки і т.п., копії документів, складених у період проходження навчальної практики тощо.

5.3. До звіту додається:

- індивідуальний план роботи з відмітками про виконання заходів;

- щоденник з оцінками, затверджений начальником підрозділу;

- характеристика з місця проходження навчальної практики,

- документи, наявність яких передбачена програмою практики.

5.4. По закінченні навчальної практики слухачі захищають звіт у комісії, яка призначається наказом начальника ГУ ДСНС України в області або місті. Звіт, захищений з позитивною оцінкою, затверджується начальником управління (відділу), скріплюється гербовою печаткою і видається слухачеві.

За підсумками роботи комісії видається наказ по управлінню (відділу), який надсилається до університету разом з пропозиціями та зауваженнями з питань змісту програми, організації навчальної практики та оцінкою рівня підготовки слухачів.

5.5. Для прийняття заліку за підсумками навчальної практики наказом ректора Національного університету призначається комісія у складі науково-педагогічних працівників випускаючої кафедри. Результати заліку за підсумками навчальної практики відображаються в атестаціях, які разом з характеристиками, залучаються до особової справи слухача.

5.7. Комісією, яка призначається наказом ректора Національного

університету, після прибуття слухачів до університету підводяться остаточні підсумки Навчальна практика та виставляється оцінка до відомості обліку успішності. Комісії університету надано право оскаржити підсумкову оцінку, яка виставлена комісією ГУ ДСНС в області або місті, якщо слухачем не представлені оформлені відповідним чином звітні матеріали. З відомості обліку успішності оцінка заноситься у додаток до диплому про вищу освіту.

Додаток 1

до пунктів 2.2, 4.1 Положення про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів ДСНС України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник підрозділу ДСНС України

_____
 назва району (об'єкта)

_____
 спеціальне звання

_____
 підпис

_____
 ініціали, прізвище

“ ___ ” _____ 202_ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження Навчальна практика слухачем магістратури управління
Національного університету цивільного захисту України

_____
 звання, прізвище, ім'я та по батькові

№ з/п	Найменування заходів	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Вивчити оперативно-тактичну характеристику району виїзду	<i>дата</i>	Виконано <i>дата</i>
2.			
3.			

Згоден:

Заступник начальника підрозділу ДСНС

Слухач

_____
 звання

_____
 звання

_____
 підпис ініціали, прізвище

_____
 підпис ініціали, прізвище

Дата

Дата

Щоденник
(окремий файл)

Примітки. 1. У щоденнику слухач стисло відображає роботу, яку ним виконано протягом дня.

2. У графі "Заходи" відображається стислий зміст вивченого матеріалу (документи служби, функціональні обов'язки, оперативно-тактична характеристика району тощо).

3. У щоденнику можуть бути відображені думки слухача, які необхідно довести до відома керівництва підрозділу або ВНЗ з питань поліпшення організації та проведення навчальної практики, змісту навчання та практичної підготовки.

до пункту 3.5.3 Положення про
організацію та проведення практичної
підготовки курсантів, студентів (слухачів)
вищих навчальних закладів ДСНС України

ВКЛАДИШ

до посвідчення особи № _____

Слухач

_____ (спеціальне звання, прізвище, ім'я, по батькові)

є стажером на посаді _____

Начальник _____
назва підрозділу

_____ спеціальне звання   _____ підпис   _____ ініціали, прізвище

„__” _____ 201_ р.

Дійсний до „__” _____ 201_ р.
при пред'явленні посвідчення особи _____ підпис   _____ ініціали, прізвище

Додаток 4

до пункту 4.1 Положення про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів ДСНС України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник територіального
органу управління ДСНС України

_____

спеціальне звання

_____

підпис

_____

ініціали, прізвище

“ ___ ” _____ 202_ р.

ЗВІТ

про Навчальна практика слухача магістратури управління

_____

(назва ВНЗ, підрозділ та посада, на якій проводиться навчальна практика)

_____

прізвище, ім'я та по батькові

У ньому містяться:

назва підрозділу, його коротка характеристика;

підсумки виконання програми Навчальна практика та індивідуального завдання кафедри (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);

думки про організацію та результати практичної підготовки (Навчальна практика);

висновки щодо позитивних моментів організації та проходження Навчальна практика;

труднощі і недоліки, які мали місце за період проходження Навчальна практика, прогалини у знаннях, отриманих під час навчання;

пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу та покращання організації Навчальна практика у підрозділах ДСНС України.

(Обсяг - до 10 сторінок)

Зауваження викладачів та осіб, які перевіряють хід Навчальна практика:

_____

Склав: слухач

_____

підпис

_____

ініціали, прізвище

“ ___ ” _____ 200_ р.

Начальник підрозділу ДСНС України

_____

спеціальне звання

_____

підпис

_____

ініціали, прізвище

Додаток 5

до пунктів 3.5.5. та 4.2. Положення про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів ДСНС України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник територіального органу управління ДСНС України

_____ спеціальне звання

_____ підпис

_____ ініціали, прізвище

“ ____ ” _____ 202_ р.

Підсумкова відомість проходження Навчальна практика

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Залік вхідного контролю	Залік вихідного контролю	Оцінка за характеристикою	Загальна оцінка за проходження практики
1	2	3	4	5	6
1.					
2.					
3.					
4.					

Примітка. Надсилається до ВНЗ разом з наказом про підведення підсумків практики.